

Retouradres: Postbus 8 3300 AA DORDRECHT

Aan
de gemeenteraad

Gemeentebestuur
Spuiboulevard 300
3311 GR DORDRECHT

T 14078
F (078) 770 8080
www.dordrecht.nl

Datum 25 juni 2018
Ons kenmerk STD/2104598
Begrotingsprogramma Milieu en duurzaamheid
Betreft RAADSINFORMATIE inzake luchtkwaliteit (regionaal programma)

Contactpersoon
R. Kooman
T (078) 770 4842
E R.Kooman@dordrecht.nl

Samenvatting

Sinds april 2008 wordt in de Drechtsteden gewerkt aan de uitvoering van het Regionaal Programma Luchtkwaliteit 2005-2017 dat onderdeel uitmaakt van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het Rijk heeft besloten om de looptijd van dit samenwerkingsprogramma tot het in werking treden van de Omgevingswet (per januari 2021) te continueren. De regio Drechtsteden heeft haar voortgangsrapportage over 2016 in september 2017 vastgesteld. In november 2017 heeft het Rijk de resultaten van de monitor over het jaar 2016 gepubliceerd.

Luchtkwaliteit

Uit de voortgangsrapportage luchtkwaliteit 2016 van de Drechtsteden en de monitorronde 2017 van het Rijk blijkt dat in 2015 en 2016 overal in Dordrecht werd voldaan aan de normen voor luchtkwaliteit. De prognoseberekening voor het jaar 2020 en verder laten een verdere verbetering van de luchtkwaliteit zien. De luchtkwaliteitscijfers en de prognoseberekeningen zijn gebaseerd op de jaarlijkse luchtkwaliteitsmonitor die wordt uitgegeven door het Rijk en heeft betrekking op de immissie (de concentratie op leefniveau) van fijn stof en NO₂.

Inleiding

Sinds april 2008 wordt in de Drechtsteden gewerkt aan de uitvoering van het Regionaal Programma Luchtkwaliteit 2005-2017 dat onderdeel uitmaakt van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Jaarlijks geeft de regio een voortgangsrapportage uit over dit Programma. De luchtkwaliteitsgegevens in deze rapportage zijn afkomstig uit de in december 2016 uitgebrachte monitorrapportage van het Rijk over het jaar 2015, het jaar waarin moet worden voldaan aan de Europese normen voor luchtkwaliteit. De regio Drechtsteden heeft haar luchtkwaliteitsrapportage over 2016 in september 2017 vastgesteld. In november 2017 heeft het Rijk de luchtkwaliteitsgegevens over het jaar 2016 gepubliceerd.

Doelstelling

Met deze brief willen wij uw raad informeren over de resultaten van de monitorronden 2015 en 2016 en de prognoses voor luchtkwaliteit voor 2020 en verder. Ook zullen we voor de jaren 2015 en 2016 de luchtkwaliteit vergelijken met de advieswaarden voor fijn stof die de Wereld gezondheidsorganisatie (WHO) afgeeft met het oog op "gezonde" lucht.

De doelstelling van zowel het NSL als het Regionaalprogramma luchtkwaliteit 2005-2017 is om in 2015 te voldoen aan de grenswaarden voor stikstofdioxide (NO₂) en te blijven voldoen aan de grenswaarde voor fijn stof uit de Wet Luchtkwaliteit.

Stand van zaken/de feiten

Luchtkwaliteit 2015 en 2016 (NO₂/PM₁₀)

De monitorrapportages van de regio en het Rijk over 2015 respectievelijk 2016 geven aan dat in 2015 en 2016 in Dordrecht wordt voldaan aan de norm voor luchtkwaliteit zijnde 40 µg/m³ (PM₁₀, NO₂). Ten opzichte van 2014 is er sprake van een lichte verbetering in de luchtkwaliteit. Een detailoverzicht over de jaren 2015 en 2016 is te vinden op <https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/>.

Naast de jaargemiddeldeconcentratie voor fijn stof wordt tevens getoetst aan de norm voor de daggemiddeldeconcentratie voor fijn stof (maximaal 50 µg/m³ gedurende maximaal 35 dagen). Ook aan deze norm wordt voldaan.

Luchtkwaliteit 2015 en 2016 Fijnstof (PM_{2,5})

Per 1 januari 2015 geldt er voor fijn stof (PM_{2,5}) een grenswaarde van 25 µg/m³ (als jaargemiddeldeconcentratie). Uit de monitorrapportages van het Rijk over de jaren 2015 en 2016 blijkt dat overal in Dordrecht werd voldaan aan de vanaf 2015 geldende norm.

Prognose luchtkwaliteit 2020 en verder (NO₂, PM₁₀, PM_{2,5})

Prognoseberekeningen voor NO₂ en fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) laten zien dat ook na 2015 de luchtkwaliteit langzaam verbeterd. Ook op de locaties die in de nabijheid liggen van de rijksinfrastructuur, zoals de A16, is deze tendens waar te nemen.

Op <https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/> zijn naast de gegevens uit 2015 ook de prognoses voor de jaren 2020 en 2030 te zien.

Risico inschatting zicht jaar 2020

In de monitoringrapportage van het Rijk is aangegeven dat de gepresenteerde berekeningsresultaten een aanzienlijke onzekerheid kennen. Dit is inherent aan het gebruik van luchtkwaliteitsmodellen en de in de monitoring gebruikte aannamen omtrent de effectiviteit van maatregelen, de economische ontwikkeling en/of de trendmatige ontwikkeling van de luchtkwaliteit. Om een beeld te krijgen van de effecten van deze onzekerheden is er, voor het jaar 2020, ook getoetst aan een waarde lager dan de normen voor NO₂ en PM₁₀. Deze toets laat zien dat de trend van verbetering in de luchtkwaliteit zich voortzet en dat hiermee de kwetsbaarheid voor normoverschrijdingen sterk afneemt. Op basis van de resultaten van de monitoringronde 2016 (over het jaar 2015) en 2017 (over het jaar 2016) is er nergens meer sprake van dreigende normoverschrijding.

Luchtkwaliteit en de advieswaarden van World Health Organisation (WHO) (PM_{2,5}/PM₁₀)

Het regionaal programma luchtkwaliteit richt zich met het treffen van maatregelen op het halen van de wettelijke normen voor luchtkwaliteit.

- PM_{2,5} – kleinere fijn stofdeeltjes (PM_{2,5}) een grenswaarde van 25 µg/m³
- PM₁₀ – fijn stofdeeltjes (PM₁₀) een grenswaarde van 40 µg/m³

Naast deze wettelijke (Europese normen) zijn er, met het oog op een gezonde leefomgeving, door de World Health Organisation (WHO) voor fijn stof advieswaarden opgesteld.

- PM_{2,5} – De WHO hanteert voor de kleinere fijn stofdeeltjes (PM_{2,5}) een advieswaarde van 10 µg/m³ (jaargemiddeld)
- PM₁₀ – De WHO hanteert voor fijn stofdeeltjes (PM₁₀) een advieswaarde van 20 µg/m³ (Jaargemiddeld)

De luchtkwaliteitskaart van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit geeft voor alle 1175 referentiepunten in Dordrecht inzage in de concentratieniveaus van de voor luchtkwaliteit relevante stoffen weer (PM₁₀ en PM_{2,5}). In Dordrecht wordt overal voldaan aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit. Wordt gekeken naar de WHO adviesnormen, dan ontstaat het volgende beeld:

	Range gevonden waarden PM _{2,5}		WHO richtwaarde PM _{2,5}	Range gevonden waarden PM ₁₀		WHO richtwaarde PM ₁₀
	2015	2016		2015	2016	
Dordrecht	10,7-12,8 µg/m ³	10.5-12.7 µg/m ³	10 µg/m ³	18,0-21,1 µg/m ³	17.2- 21.2 µg/m ³	20,0 µg/m ³

Uit deze tabel kan geconcludeerd worden dat de luchtkwaliteitswaarden in Dordrecht zich rondom de richtwaarde van de WHO bevinden. Wordt ook het aantal referentiepunten betrokken bij de beoordeling, ontstaat het volgende beeld:

Bij 1.023 van de 1.175 referentiepunten bevindt de PM₁₀ concentratie zich onder de WHO richtwaarde, 152 referentiepunten overschrijden de WHO-richtwaarden met maximaal 1.2 µg/m³. Voor PM_{2,5} ligt dit anders. Alle referentiepunten hebben een concentratie hoger dan de WHO-richtwaarde. 68 punten overschrijden de richtwaarde met maximaal 1 µg/m³, 597 punten overschrijden de richtwaarde met maximaal 2 µg/m³ en 510 punten met maximaal 3 µg/m³.

Metten versus rekenen

De luchtkwaliteit in Dordrecht wordt gemonitord met behulp van berekeningen. Regelmatig wordt gevraagd of het meten van de luchtkwaliteit niet een betrouwbaarder beeld geeft van de luchtkwaliteit dan het beeld dat ontstaat op basis van luchtkwaliteitsberekeningen.

Binnen het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) wordt gemeten volgens de door Europa voorgeschreven methoden. Dit is een nauwkeurige manier van meten, vergt langdurige meetperioden, kostbare apparatuur, hoge onderhoudskosten alsmede veel kennis en ervaring. De (operationele) kosten van een meetpunt bedragen dan ook al snel tienduizenden euro's per jaar. Het RIVM heeft aan de Bamendaweg een zogenaamd stadsachtergrondstation geplaatst dat onder andere NO₂ en PM₁₀ meet. (<https://www.luchtmeetnet.nl/stations/zuid-holland/regio-rijnmond/alle-stoffen>) Dit station maakt deel uit van het meetnet regio Rijnmond. Ook het "straatstation" in Alblasserdam maakt deel uit van dit meetnet.

In Nederland wordt met een combinatie van metingen en berekeningen de luchtkwaliteit bepaald, waarbij metingen de basis vormen. De gemeten concentraties worden gebruikt om berekeningen te valideren. Het RIVM beoordeelt elk jaar of de resultaten van de in het NSL opgenomen luchtkwaliteitsberekeningen overeenkomen met de metingen van het LML. Hierbij worden de meetgegevens van de stations in Alblasserdam en Dordrecht gebruikt. Uit deze onderzoeken is gebleken dat de berekende concentraties van de stoffen in de lucht dicht bij de gemeten concentraties liggen. Gemiddeld verschillen de berekende concentraties minder dan 1 µg/m³ van de gemeten concentraties. Dit is ruim binnen de onzekerheden die gepaard gaan met zowel het rekenen als het meten.

Datum 25 juni 2018
Ons kenmerk STD/2104598

Het toevoegen van één of meerdere meetstation(s) vergt een grote investering en met jaarlijks hoge operationele kosten. Daarnaast biedt het geen meerwaarde voor het bepalen van een representatief beeld van de luchtkwaliteit in Dordrecht, omdat dit slechts op één of twee locaties een beeld geeft van de luchtkwaliteit. Het bepalen van de luchtkwaliteit op die plaatsen waar niet wordt gemeten (circa 1.000) zal ook dan door middel van modelberekeningen moeten gebeuren.

Sinds het voorjaar doet Dordrecht mee aan een landelijk Living Lab om met behulp van sensoren de luchtkwaliteit indicatief te meten in een afgebakend gebied. Dit experiment wordt uitgevoerd in Dordrecht West (Dordtse Kil II) en heeft tot doel om te zien of er met behulp van goedkope sensoren een betrouwbare indicatie van de luchtkwaliteit in een gebied kan worden gegenereerd. In de zomermaanden worden bij het experiment ook gebieden zoals het centrum en Stadspolders betrokken.

Kosten en dekking

Op dit moment zijn er geen specifiek voor luchtkwaliteit te treffen maatregelen voorzien.

Duurzaamheid

Het programma luchtkwaliteit richt zich primair op het reduceren van de uitstoot van NO₂ en fijn stof. Sinds de start van het programma is synergie gezocht met het klimaatbeleid, omdat energiebesparing bij huishoudens en mobiliteit en de aanleg van een warmtenet naast vermindering van de CO₂ uitstoot ook luchtkwaliteitsverbeteringen bewerkstelligen. Het werken aan klimaatneutraliteit in 2050 zal een blijvende bijdrage leveren aan het verbeteren van de luchtkwaliteit in Dordrecht.

Communicatie en inclusief beleid

Niet van toepassing.

Tijdspad, vervolg en evaluatie

In het voorjaar van 2018 worden de (verkeers-)gegevens voor de monitor over het jaar 2017 aan het Rijk aangeleverd. Begin augustus 2018 worden hiermee de eerste conceptberekeningen uitgevoerd ten behoeve van de monitoringrapportage 2018 (over het jaar 2017). Deze berekeningen geven een actueel inzicht in de ontwikkeling van de luchtkwaliteit in Dordrecht voor zowel fijn stof als NO₂.

Bijlagen

Geen.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

(S)

Het college van Burgemeester en Wethouders

M.M. van der Kraan
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester